

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
Miasta i Gminy
Wronki
ul. J. Piłsudskiego 2-54
64-110 Wronki

wronieckie

TYGODNIK TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW ZIEMI WRONIECKIEJ

sprawy

ISSN 1231-5680 • Rok XIII nr 12 (292) • 27.03.2003 r. • Cena: 2,00 zł (w tym 7% VAT)

Nowi soltysi

partonaty medialny
wronieckie
sprawy

Pożarowo
Wacław Grzelak

Jasionna
Agnieszka Jakobsze

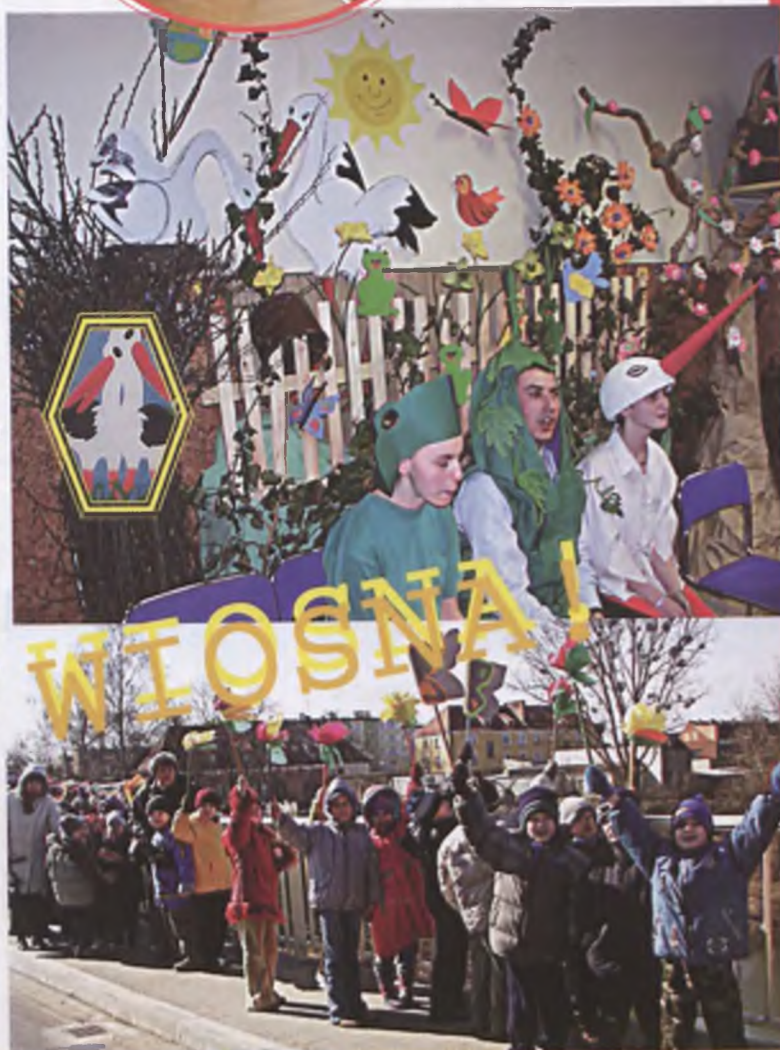
Kłodzisko
Jerzy Karbowski

Obelzanki
Marian Nowak

Jacek Kwieciński
nowym
Prezesem
„Warty”

Cz. I. Historii wronieckiego
klasztoru spisana
przez Wojciecha Piechotę

Wszyscy soltysi wybrani

Koło „Warta”
z nowym zarządem

Wymieniamy
dokumenty - paszport

Podsumowanie Dni Kultury
Chrześcijańskiej

Co mamy z miodu?

Cechowe nowiny

Spotkanie radnych
na Łamociu

Echa różnych publikacji

STACJA PALIW
A. Muszyński W. Stachowiak
Al. Wyzwolenia 120 A, Wronki
tel. 067-2541-237

KUPUJESZ

ZBIERAJ PUNKTY
ODBIERAJ NAGRODY

DWUSOBOWA
WYCIECZKA DO TUNEZJI

NAGRODA GŁÓWNA

Czy już odebrałeś
KARTĘ KLIENTA ?
Pierwsze nagrody
już rozdane !!

ZYSKUJESZ

Pragniemy poinformować, że oprócz obecnej promocji oferujemy także:

rabaty przy zakupie większej ilości oleju napędowego • wydłużone terminy płatności dla dużych i stałych odbiorców

Stowarzyszenie Margo

Krzywdząca jest opinia – słyszana tu i ówdzie – że dzisiejsza młodzież pogrążona jest w bierności i apatii. Wielu z nas działa w różnych organizacjach. Jedną z nich jest Stowarzyszenie **MARGO** z Pożarowa. Powstało ono w 1999 r. i działa na rzecz ludzi z upośledzeniami umysłowymi, prowadzi również hipoterapię, czyli zajęcia rehabilitacyjne z wykorzystaniem koni. Prezesem MARGO jest pan Janusz Szela

g. W mojej szkole – Zespole Szkół nr 1 na Zamościu – znalazła się grupka ludzi, którzy zechcieli współpracować ze sto-

warzyszeniem. Są to uczniowie kl. I C (Iza Wrembel, Alicja Młynarczyk, Ola Rysmanowska, Piotr Falkowski, Hania Soloch) i kl. I M (Marta Kaliszan, Beata Kalinow-

skanowska, Ania Radziszewska, Ania Wójcik, pani Zyta Rysmanowska. Wydaje się, że udało nam się stworzyć zgraną grupę.

Nasza praca w Stowarzyszeniu MARGO polega przede wszystkim na przygotowy-

waniu się do zajęć hipoterapii. W czasie spotkań, które odbywają się w soboty w Pożarowie, uczymy się (pod czujnym okiem p. Szela

g i jego córki Estery) właściwego postępowania z końmi, czyszczenia ich i jazdy konnej. Przez niecałe trzy miesiące współpracy wolontariusze poczynili znaczne postępy, choć były zarówno wzloty, jak i niegroźne upadki (z konia).

Najważniejsze jest jednak to, że możemy pomagać innym, potrzebującym często zwykłego kontaktu, ludziom. Byliśmy obecni na spotkaniu oplatkowym w DPS-ie (23 XII), które właściwie zapoczątkowało całe przedsięwzięcie. Niedawno uczestniczyliśmy w zabawie ostatekowej z mieszkańcami Domu (bawili się wspinał, choć – z przyczyn technicznych – krótko).

Mamy nadzieję, że nasza praca i zaangażowanie pozwolą lepiej się poczuć wielu chorym. Nam ten kontakt pozwala się rozwijać i stawać się wrażliwymi na potrzeby drugiego człowieka. Ważne jest poczucie, iż naszego wolnego czasu nie marnotrawimy, ale potrafimy go poświęcić dla innych.

Hania Soloch

... z albumu Zofii K.

Bal maskowy "Kółka muzycznego we Wronkach" w 1932 r. w sali u pana Kaczorowskiego (narożnik rynku i ul. Zwycięzców).
 Wśród uczestników balu rozpoznano: Doktor Klimkiewicz z żoną, (w cylindrze) burmistrz Ratajczak, Bronikowski, Błażejowski, Sokolowski, Cichy, Drecki, Matuszak, Lipecki, Skrzypczak, Cyryl Piasek oraz panie Świdewkę, Rosińską, Grupińską, Marysię Górecką, Surmacewicz, trzy Koźmianki oraz inne.

Niespodziewana zmiana Zarządu Koła PZW WARTA

W minioną niedzielę (23 bm.) w sali Wronieckiego Ośrodka Kultury z udziałem 83 wędkarzy odbyło się doroczne zebranie sprawozdawcze członków Koła Wędkarskiego WARTA we Wronkach. W zebraniu uczestniczyli również przedstawiciele Nadnoteckiego Okręgu Wędkarskiego z Piły w osobach: prezesa Zarządu kol. Czesława Pachowicza i Dyrektor Biura kol. Lidii Pirtań oraz burmistrza Miasta i Gminy Wronki Kazimierza Michalaka.

Zebranie, które otworzył Prezes Koła kol. Piotr Podgórski, na samym wstępie uczciło chwilą ciszy pamięć członków koła, którzy zmarli w roku 2002. Dokonano również wręczenia Honorowej Złotej z Wieńcami odznaki za zasługi dla Związku kol. Eugeniuszowi Piaskowi, a aktu dekoracji dokonał Prezes Okręgu. Wyróżniono również pucharem przyznawanym przez redakcję Gońca Ziemi Wronieckiej najlepszego wędkarza roku, którym po raz trzeci okazał się Zygmunt Rydlewicz oraz największą niespodzianką roku, którą zdobył Karol Staszek.

Ustalono i przyjęto porządek obrad zebrania, do projektu którego wprowadzono dodatkowy punkt- wybory zarządu koła. Wniosek o odwołanie dotychczasowego i wybór nowego zarządu, zgłoszony z sali, został większością - 54 głosów - przyjęty. Przystąpiono do składania sprawozdań.

Sprawozdanie zarządu z działalności koła w roku 2002 przedstawił Piotr Podgórski. Ze sprawozdania wynika, że okres sprawozdawczy zakończył się dalszym obniżeniem liczby członków (o 8% i wyniósł 605 osób), którzy wykupili zezwolenia na wędkowanie równocześnie opłacając składki członkowskie. Jest to jednak okoliczność niezależna od koła, bowiem od szeregu już lat zmniejsza się liczba wędkujących w skali krajowej. Mimo jednak ubytku stanu liczbowego członków, koło wronieckie nadal znajduje się w czołówce największych kół w okręgu (trzecie w gronie 72 kół).

Zarząd realizował swoje zadania statutowe i organizacyjne w zasadzie zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami. W roku 2002 na plan 11 imprez wykonano 10, gdyż warunki pogodowe uniemożliwiły odbycie zawodów o morskie mistrzostwo koła. W rozgrywanych kolejno zawodach w roku 2002 zwyciężyli: Zbigniew

Gżył- podlodowe mistrzostwa koła, Damian Walkowiak- zawody otwarcia sezonu, Zygmunt Rydlewicz- indywidualne mistrzostwa koła, Adrian Colombo (dzieci) i Krzysztof Duda (młodzież) zawody w dniu dziecka, Henryk Olejniczak- zawody dla seniorów, Zygmunt Rydlewicz- mistrzostwa winkel- pickera, puchar prezesa również wygrał Zygmunt Rydlewicz. Zorganizowane zawody o puchar Gońca Ziemi Wronieckiej i Puchar Proboszcza Chojna zakończyły się zwycięstwami zawodników z innych kół. Również satysfakcjonujące wyniki uzyskała repre-

zentacja koła uczestnicząca w rozgrywkach na szczeblu okręgu (Grand prix) uzyskując drużynowo trzecie miejsce oraz indywidualnie: Zygmunt Rydlewicz (4), Zygmunt Gżył (11), Ryszard Zimniak (36), Jan Ponicki (37) i Arkadiusz Duda (41).

Członkowie wronieckiego koła brali również udział w zawodach organizowanych przez koła w Sierakowie, Międzychodzie i Ostrorogu osiągając najczęściej zwycięskie wyniki. Do wyróżniającej się w działalności zaliczane są sekcje: Laszczok, Paskuda, Pytling i Amica. Ogółem w sekcjach zorganizowano 50 imprez różnego typu z udziałem ponad 1000 uczestników. Przeprowadzone zostało również zarybienie wód użytkowych przez koło za wartość ponad 10 tyś. zł.

Kolejno przedstawiono sprawozdania: sądu koleżeńkiego i komisji rewizyjnej, która nie dopatrując się usterek w komplecie dokumentacji organizacyjno finansowej i sprawozdawczej wystąpiła z wnioskiem o udzielenie zarządowi absolutorium z wykonywanych czynności za 2002 rok.

Mimo wcześniej przedstawionej przez Zarząd Okręgu pozytywnej oceny działalności wronieckiego koła, niespodziewanie wnio-

sek komisji rewizyjnej większością głosów nie został przyjęty i absolutorium zarządowi nie zostało udzielone.

Ponieważ, zgodnie z postanowieniami Statutu dotychczasowi członkowie zarządu, któremu nie udzielono absolutorium nie mogą w dalszym ciągu pełnić swoich funkcji, zaistniała konieczność dokonania wyboru zarządu w całkowicie nowym składzie. I w taki właśnie sposób zebranie członków koła zwoływane jako zebranie sprawozdawcze, przekształciło się w zebranie sprawozdawczo- wyborcze.

Wybrano więc nowy Zarząd Koła, który przez drugą połowę bieżącej kadencji będzie działał w składzie; Jacek Kwieciński- prezes, Antoni Spychała- v-ce prezes ds. organizacyjnych, Arkadiusz Duda- v-ce prezes ds. sportu, Wiesław Majchrzak- v-ce prezes ds. młodzieży, Wojciech Szelaż- sekretarz, Damian Sieczka- skarbnik, Radosław Odrobny- gospodarz oraz: Mieczysław Pawlak, Aleksander Gumny, Karol Staszek i Wojciech Ławniczak - członkowie.

Dokonano również uzupełnienia składu komisji rewizyjnej z uwagi na fakt wyboru dotychczasowych członków (Majchrzak i Ławniczak) w skład nowego zarządu koła o następujących członków: Marian Frąckowiak i Roman Brzozowski.

Przyjęto również program działania, plan pracy i budżet na rok 2003. jednym z końcowych akcentów odbywanego zebrania było podjęcie uchwały o nadaniu Piotrowi Podgórskiemu tytułu Honorowego Prezesa Koła w uznaniu zasług poniesionych na rzecz działalności dla koła i Związku. Uchwała została podjęta jednogłośnie, a wyróżnionemu zgotowano owację na stojąco.

Podziękowania za dotychczasową działalność ustępującemu zarządowi oraz życzenia uzyskania jeszcze lepszych wyników działalności na rzecz członków koła i Związku złożyli: prezes Nadnoteckiego Okręgu Wędkarskiego- Czesław Pachowicz oraz burmistrz Wronek- Kazimierz Michalak.

fot. I. VOWIE

Z. Wilczyński

Informacje z ostatniej sesji Rady Miasta i Gminy Wronki.

GRAŻYNA GROMADZIŃSKA-KOPRAS INFORMUJE

Na ostatniej sesji Rady Miasta i Gminy Wronki, która odbyła się w dniu 28.02.2003 roku omówiono i podjęto między innymi następujące uchwały:

1. Przyjęto uchwałę o organizacji kultury, sportu i rekreacji w mieście i gminie.
- a) W wyniku powyższej uchwały obiekt kręgielni został włączony w strukturę organizacyjną Wronieckiego Ośrodka Kultury. Przekazane zostały również dodatkowe środki na funkcjonowanie ośrodka po reorganizacji;
- b) Uchwała reguluje także zasadę ogłaszania konkursu na dyrektora Wronieckiego Ośrodka Kultury- konkurs taki odbywać się będzie co cztery lata począwszy od trzeciego kwartału bieżącego roku;
2. Podjęto uchwałę określającą tryb udzielania dotacji celowych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych, określającą również sposób rozliczania oraz kontroli wykonywanych zadań. O wyżej wspomniane dotacje mogą ubiegać się zarejestrowane

stowarzyszenia. Dotacji nie mogą otrzymać np. szkoły, które zaliczane są do sektora finansów publicznych;

3. Rada przyjęła także uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w mieście i gminie Wronki oraz ustalenie ich granic i obwodów. Powyższa uchwała nie narzuca dzieciom przydziału do konkretnych szkół, zostawiając rodzicom prawo do decydowania o wyborze szkoły spoza ich obwodu.

4. Rada postanowiła zaciągnąć długoterminowy kredyt. Powyższy kredyt przeznaczony zostanie na:

- a) dokumentację kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami i przepompowniami ścieków w mieście i gminie;
- b) budowę sali gimnastycznej z zapleczem dydaktycznym przy gimnazjum we Wronkach;
- c) dokończenie budowy sali gimnastycznej wraz z zapleczem w Biezdrowie.

Zaciągnięcie powyższego kredytu konieczne jest ze względu na kontynuowanie rozpoczętych już zadań inwestycyjnych oraz opracowanie dokumentacji do rozpoczęcia inwestycji i modernizacji kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalniami i przepompowniami ścieków.

5. Podjęto uchwałę w sprawie udzielenia pomocy finansowej

- a) przekazano środki finansowe Powiatowemu Urzędowi Pracy w Szamotułach na pokrycie kosztów utrzymania punktu konsultacyjnego dla osób bezrobotnych

we Wronkach przy ulicy Powstańców Wielkopolskich 23. Obsługa tego punktu we Wronkach pozwala na korzystanie z konsultacji na miejscu i nie naraża zainteresowanych na konieczność dojazdów do Szamotuł i ponoszenie dodatkowych kosztów związanych z tymi dojazdami.

b) Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości obowiązkiem gminy jest organizowanie ochrony ludności przed bezdomnymi zwierzętami. Ze względu na brak na terenie miasta i gminy Wronki schroniska dla zwierząt przekazano środki finansowe na utrzymanie schroniska, które zobowiązane jest tym samym do przyjmowania bezdomnych zwierząt z terenu miasta i gminy Wronki.

6. Rada przyjęła zmiany w budżecie gminy na 2003 rok. Minister Finansów pismem z dnia 8 stycznia 2003 roku przekazał informację o ostatecznej wysokości subwencji na 2003 rok. Część podstawową subwencji zwiększono o 1.604 zł, a zmniejszono część oświatową o 9.183 zł. Zmniejszono również planowane udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych o kwotę 181.701 zł. Razem zmniejszenia w budżecie po stronie dochodów wynoszą 189.280 zł.

7. Rada zatwierdziła plany pracy stałych komisji Rady na I półrocze 2003 roku. Zatwierdzono plany pracy Komisji Gospodarczej i Komisji Społecznej na okres od marca do czerwca br.

Następna sesja Rady planowana jest w kwietniu.

Wybory w Kornelówce

W ramach programu edukacyjnego dla klas I-III „Edukacja regionalna- dziedzictwo kulturowe w regionie” - wypracowanego przez nauczycielki kształcenia zintegrowanego Szkoły Podstawowej nr 2 im. K. Makuszyńskiego są organizowane zajęcia, dzięki którym dzieci poznają siebie i własne korzenie w bliskiej społeczności, uczą się akceptacji rodzinnej-

go dziedzictwa i wzrastają w odpowiedzialności za nie.

W ramach takich zajęć uczniowie klasy IIIb przeprowadzili wybory do Rady Klasowej w oparciu o ordynację, która obowiązuje podczas wyborów samorządowych. Aby dobrze się przygotować do tego zadania, dzieci wcześniej spotkały się z radnym panem Jackiem Rosadą, który odpowiedział na trudne pytania dotyczące kandydatów startujących na radnych, przebiegu głosowania oraz funkcji i obowiązków radnych w RMiG.

Po spotkaniu sześcioro dzieci zgłosiło chęć kandydowania do Rady Klasowej. Uczniowie ci utworzyli komitety wyborcze, opracowali hasła oraz programy wyborcze, które znalazły swoje odzwierciedlenie na plakatach. W dniu wyborów kandydaci przeprowadzili kampanię wyborczą. Po rozmowie na temat ordynacji wyborczej, dzieci wykonały zadania, które potwierdziły ich znajomość tematu, a później przystąpiły do tajnego głosowania, wypełniając karty wyborcze i wrzucając je do urny wyborczej. Nad prawidłowym przebiegiem czuwała komisja wyborcza złożona z wybranych przedstawicieli: Izy Łukaszyk, Marty Gromadzińskiej i Damiana Buchwalda. W trakcie liczenia głosów przez komisję, pozostali

uczniowie zapoznali się z fragmentami utworu J. Brzechwy Szelmostwa Lisa Witalisa, by później wypowiedzieć się na temat podobieństw i różnic między wyborami opisanymi przez poetę, a rzeczywistymi, znanymi im z wywiadu i obserwacji. Wreszcie nastąpił punkt kulminacyjny- ogłoszenie wyników! Okazało się, że na 21 oddanych głosów, 2 były nieważne.

Największą ilość głosów (7) otrzymała Marta Biedziak, której hasło wyborcze brzmiało Wasza Marta- wiele warta, drugie miejsce zajął Mateusz Kaszkowiak z pięcioma głosami (jego hasło brzmiało Klasa- nasza wspólna sprawa), na trzecim miejscu znalazł się Radosław Sągula otrzymując trzy głosy. Wszystkich uhonorowano gromkimi brawami. Te osoby weszły w skład Rady Klasowej, która na najbliższym posiedzeniu utworzy komisję i zadecyduje o zakresie ich obowiązków (w oparciu o informacje zdobyte na temat działalności radnych w RMiG).

Lekcja była wspaniałą zabawą, w której uczniowie mogli praktycznie wykorzystać swoją wiedzę zdobytą podczas wywiadu z radnym.

Zajęcia opracowała i przeprowadziła
Ewa Napierała

Zespół „GRECCIO”

W czasie Dni Kultury Chrześcijańskiej występował zespół „Greccio”. Ten bardzo popularny zespół ma już swoją historię.

Wszystko zaczęło się w roku 1991, kiedy to powstała nowa prowincja zakonna pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu oraz Wyższe Seminarium Duchowne we Wronkach. Jak przystało na seminarium, również w naszym, powstał zespół muzyczny, w którym bracia w miarę swoich możliwości kształcili i rozdawali swoje talenty.

Dla zespołu wybrano nazwę „GRECCIO”. Greccio to miejsce, w którym św. Franciszek zbudował pierwszą bożonarodzeniową szopkę, ku większej czci Bożej Dzieciny.

Dlaczego jednak taka nazwa? Dlatego, że pierwszy oficjalny inauguracyjny i formalny koncert zespołu odbył się 10 stycznia 1992 roku w Kościele Franciszkanów w Poznaniu z okazji Adoracji Żłóbka Pańskiego.

Celem działalności „GRECCIO” jest przede wszystkim chwalenie Boga, naszego Stwórcy, poprzez śpiew, muzykę a czasami nawet i taniec.

Zespół wyjeżdża na rozmaite rekolekcje czy misje, gdzie pomaga swym śpiewem w przeżywaniu tajemnic Eucharystii. Często wspólny śpiew z dziećmi czy młodzieżą jest specyficzną formą katechezy i modlitwy, bo przecież, kto śpiewa - dwa razy się modli. Zespół brał też kilka razy udział w festiwalach muzyki religijnej, na których często oprócz chwały Bożej, bracia przybliżali słuchaczom franciszkańską radość, pokój i powołanie zakonne. Zdarza się, że po takim spotkaniu młodzi ludzie zaczynają się zastanawiać nad sensem życia, swego powołania, przyszłością.

Śpiewający braciszki wyjeżdżają też na odpusty parafialne, dni skupienia, do domów pomocy społecznej, itp. Wszędzie starają się zaszczepić miłość do Pana, do stworzonego świata i oczywiście do bliźniego.

Na razie „GRECCIO” wydało 5 kaset magnetofonowych i 3 płyty CD.

W najbliższych dniach ukaże się najnowsza - czwarta już - płyta zespołu zatytułowana „Panie mój przychodzę dziś”

Dostępna będzie oczywiście także kasetę. Jak każdy zespół seminaryjny, tak i nasz, średnio raz na 6 lat przeżywa obowiązkową zmianę składu. Jest to uwarunkowane cyklem 6-letnich studiów we Wronkach.

Początek zespołowi dali bracia: Franciszek Chodkowski, Filemon Janka, Jan Paweł Bagdziński, Efreem Dziemiński, Pacyfik Porębski. W następnym składzie śpiewali: br. Dawid Szulc, br. Maciej Olszewski, br. Daniel Szustak, br. Lucjan Pawlak.

Obecnie w skład zespołu wchodzi bracia: Gracjan Landowski, Augustyn Zygmunt, Sylwester Brzeziński, Leonard Bielecki i Dacjusz Pyszka.

Z Bożą pomocą „GRECCIO” chce dalej wystawiać wielkość Boga Jedyneego przez radosny śpiew i nie tylko...

Płyty: Franciszku wskaż drogę, Pan tylko Pan, Emanuelowi.

Panie mój przychodzę dziś to nowość, pierwsza promocja płyty odbyła się na koncercie 19 marca 2003r.

kasety: Brzmienie ciszy, Jezioro Geneza-ret, Emanuelowi, Naszej Pani, Na Twoją chwałę.

zk.

Proszę o sprostowanie i wyjaśnienie w gazecie następujących informacji dotyczących artykułu o festiwalu muzyki dawnej (WS nr 11).

Artykuł nie jest podpisany. Nie jestem korespondentem gazety nazywającym siebie „g”. Piszę tam w pierwszej osobie i powinnam być podpisana imieniem i nazwiskiem. Sądziłam, że jest ono znane redakcji, jeśli nie szkoda, że nie poproszono o taką informację. Nazywam się Maria Gierak. Poproszono mnie o

dostarczenie materiałów na temat festiwalu, co uczyniłam opisując fakty tego spotkania. W prezentacji wzięły udział tylko dzieci zespołu z Nowej Wsi a nie jak sugeruje napis przy kolorowej fotografii- dzieci z Chojna. Należą się przeprosiny grupie z Nowej Wsi, która długo i pilnie przygotowywała się do

występu. Po odczytaniu informacji z kolorowej strony, dzieci mogą czuć się zdezorientowane i rozgoryczone. Pan redaktor był obecny na tym spotkaniu i mógł się przekonać, że grupa z Chojna i inne grupy flażoletowe były gośćmi i miały inny cel: uczyły się proponowanych utworów. Dzieci z Chojna i Nowej Wsi wspólnie wyjeżdżają, przyjaźnią się, i taka pomyłka może wprowadzić niepotrzebne uprzedzenia.

Zaproszeni muzycy to Trio Taklamakan, jak opisuje artykuł a nie Pro musica an-

Sprostowanie

tiqua. Ta ostatnia nazwa dotyczy festiwalu a nie zespołu. Na kolorowej fotografii jest błędnie podana nazwa.

Proszę o sprostowanie tych pomyłek w najbliższym numerze Wronieckich Spraw.

Maria Gierak

Od redakcji:

Oczywiście bardzo przepraszam za wszystkie zaistniałe błędy.

Że pani Gierak jest panią Gierak wiem doskonale, ale przed wydaniem numeru rozmawialiśmy i pani Gierak prosiła o nie podpisywanie jej nazwiskiem artykułu. Przepraszam więc jeśli coś źle usłyszałam. Osobno przeproszę jeszcze tylko dzieci z Chojna, (sądziłam, że są to właśnie dzieci z Chojna!) i dzieci z Nowej Wsi, które z pewnością włożyły sporo wysiłku w pięknie przygotowany występ.

G. Kaźmierczak

STRAŻ MIEJSKA

18 marca 2003 roku podczas rutynowej kontroli terenu byłej Fabryki Mebli strażnicy Straży Miejskiej Wronek zatrzymali na gorącym uczynku trzech młodych chłopców w wieku 13-15 lat, którzy odurzali się klejem.

Aby pokazać konsekwencje stosowania środków odurzających, przedstawiamy poniżej informację o ich działaniu na organizm młodego człowieka oraz podstawowe porady dla rodziców na temat tego, jak radzić sobie w przypadku, gdy podejrzewamy nasze dzieci o używanie narkotyków.

Co powinniśmy wiedzieć?

Pierwszym w życiu narkotykiem bywa z reguły środek, jakiego używają osoby z najbliższego otoczenia dziecka – rodzice lub koledzy. W grę wchodzi więc tytoń lub alkohol, choć dziecko może oczywiście zaczynać także od marihuany albo od środków wziewnych.

Środki lotne (wziewne) – inhalanty, do których zalicza się między innymi rozpuszczalniki, kleje, lakiery, zażywane są poprzez wacchanie i wdychanie, szczególnie przez dzieci oraz młodzież szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich i zawodowych, ze względu na ich niską cenę i ogólną dostępność.

Szkodliwość!

Wdychany klej szybko dostaje się do krwiobiegu, a stamtąd do mózgu i wątroby. Zawarty w inhalantach węglowódor przedostaje się do komórek i tkanek, wywołuje zmiany w funkcjonowaniu psychicznym i fizycznym człowieka. Następuje niedotlenienie mózgu. Dłuższe wdychanie tych środków prowadzi do utraty świadomości, często zapaści. Efekty działania oparów znikają po paru godzinach. Należy dodać, że środki wziewne – inhalanty, są bardzo toksyczne. Oprócz uszkodzenia dróg oddechowych i narządów wewnętrznych (płuc, wątroby) niszczą przede wszystkim komórki nerwowe w mózgu (jednorazowo nawet do kilkuset tysięcy komórek), szybko powodując nieodwracalne obniżenie sprawności intelektualnej lub zmiany cech charakteru. Często dochodzi też do śmierci w skutek zatrucia, uduszenia lub niewydolności serca.

Jak rozpoznać?

Mimo że młodzi ludzie mogą odurzać się często (niekiedy codziennie), zazwyczaj wspólnie z kolegami: na podwórku, w

piwnicy, w mieszkaniu, nawet w szkole podczas przerw, to jednak rodzice i nauczyciele rzadko rozpoznają u dziecka stan odurzenia, a ich uwadze umykają ewidentne dowody takie jak: torebki i inne opakowania, wyczuwalny drażniący zapach substancji chemicznej utrzymujący się we włosach czy ubraniu, niewyraźna mowa, zaburzenia równowagi, częste bóle głowy, wymioty, krwawienie z nosa, spadek apetytu, bezsenność, brak koncentracji, depresja lub agresja. Osoby odurzające się środkami lotnymi często nadużywają także alkoholu lub środków uspokajających.

Co robić?

Powiniście porozmawiać z Waszym dzieckiem o narkotykach. Właśnie teraz i to bez względu na to, w jakim jest wieku i czy w jego zachowaniu rozpoznaliście jakieś niepokojące sygnały, czy też nie. Należy jak najwcześniej zacząć mówić dziecku o szkodliwości narkotyków. Jeśli nie robiliście tego dotąd, zacznijcie od razu. Nigdy nie jest za wcześnie i nigdy nie jest za późno na to, żeby rozmawiać z dzieckiem o narkotykach.

Jak rozmawiać?

- * Zorientuj się o jakich narkotykach dziecko słyszało? Co o nich wie?
- * Porozmawiaj z nim o środkach odurzających. Mów tylko o faktach. Nie koloryzuj.
- * Porozmawiaj z dzieckiem o uzależnieniu oraz jego konsekwencjach.
- * Zwróć uwagę na szczególne niebezpieczeństwo związane z wpływem narkotyków na organizm młodego człowieka.
- * Rozmawiaj z dzieckiem na temat różnych sposobów w jaki może być skłonięte do wzięcia narkotyków.

* Wprowadź jasne zasady dotyczące zakazu stosowania środków odurzających i innych używek w domu (stanowczo NIE)

* Porozmawiaj o jego kolegach. O potrzebie bycia akceptowanym w grupie i różnych sposobach zdobywania popularności.

* Zachęcaj dziecko do rozwijania własnych zainteresowań. Wspieraj je w poszukiwaniach własnego hobby.

* Daj przykład. Unikaj nadużywania leków i alkoholu.

Twoje dziecko ma kłopoty z narkotykami. a Ty:

* Nie wiesz co robić?

* Chcesz sam się dowiedzieć na temat narkotyków?

* Chcesz mu pomóc?

Skontaktuj się z:

Gminnym Ośrodkiem Profilaktyki we Wronkach

Wronki ul. Powstańców Wlkp. 23

tel. 254-36-17

e-mail: profilaktyka@wronki.wlkp.pl

Straż Miejska Wronek

Wronki ul. Ratuszowa 5

tel. 254-03-33

e-mail: smwronek@wp.pl

Opracowanie:

Straż Miejska Wronek

Gminny Ośrodek Profilaktyki we Wronkach

Wracają bociany

Czy na pewno mają dokąd wrócić?

Czy ktoś wie, ile gniazd bocianich znajduje się w naszej gminie?

Gdzie jest ich najwięcej?

Klub Kibica TMZW

Po porażce z „Polonią” Warszawa jak można było przypuszczać sobotnie spotkanie ze słabo spisującą się na wiosnę „Wisłą” Płock nie wywołało zbyt dużego zainteresowania. Miał to być mecz ostatniej szansy dla popularnego „Jabluszka”. Wiadomo było, że trzeciej ewentualnej porażki szefostwo klubu nie przyjmie spokojnie. Niestety „Amica” zaledwie zremisowała 2:2 prowadząc już 2:0 ...

Trener Jabłoński stracił posadę, natomiast w jego miejsce pojawił się nowy stary trener Stefan Majewski (w momen-

cie pisania tego artykułu nie mam potwierdzenia, czy oficjalnie podpisano już umowę).

My, kibice, pragniemy podziękować panu Jabłońskiemu za cały trud włożony w prowadzenie drużyny „Amiki” Wronki. To pod jego wodzą „Amica” po raz pierwszy zajęła 3. miejsce w lidze, a mecze w europejskich pucharach dostarczyły nam wielu niezapomnianych wrażeń. Jednocześnie życzymy powodzenia w dalszej karierze zawodowej.

Klub Kibica postarał się o oprawę tego spotkania, były race, wulkany, także or-

kiestra starała się wspomóc we wspólnym dopingowaniu naszą drużynę.

Tak, to jest nasza drużyna, nieważne, że przegrywa, pokażmy wszystkim w Polsce nasze przywiązanie do tego klubu, także to, że jesteśmy na dobre i złe z tym zespołem.

Na tym pragnę zakończyć dzisiejszy artykuł... a wyciągnięcie wniosków pozostawiam wam...

Radosław F.

Klub Kibica przy TMZW

<http://amica.bmp.onet.pl>

Wymarzona inauguracja.

Czarni Wróblewo – Poznań 2000 3:2 (1:1)

Wspaniałym widowiskiem uraczyli licznie przybyłych kibiców piłkarze „Czarnych” Wróblewo. Po dramatycznym i trzymającym do końca w napięciu meczu pokonali lidera rozgrywek – drużynę Poznań 2000.

W niedzielne popołudnie nikt (może poza drużyną gości) nie opuszczał stadionu we Wróblewie niezadowolony. Wspaniałe strzały, parady bramkarzy, sytuacja zmieniająca się jak w kalejdoskopie – oto obraz tego meczu.

Początek nie zwiastował triumfu wróblewian – goście osiągnęli znaczną przewagę i w 15 minucie objęli prowadzenie. „Czarni” rozkręcili się z minuty na minutę i pod koniec pierwszej odsłony zaczęli dyktować warunki gry. Na efekty

nie trzeba było długo czekać. Dziesięć minut przed przerwą strzał Macieja Chojana wybił z linii bramkowej obrońca gości, ale dobitka Szymona Andrzejaka była już skuteczna.

Druga odsłona to prawdziwa wymiana ciosów – obie drużyny dążyły do zainkasowania trzech punktów. „Czarni” objęli prowadzenie w 59 minucie. Mariusz Chojan tak „zakręcił” obroną gości, że po jego strzale bramkarz odbił piłkę w kierunku własnej bramki i mimo rozpaczliwych wślizgów obrońców zatrzymała się ona w siatce. Goście jednak, jak na lidera przystało – rzucili się do zdecydowanych ataków. W 70 minucie piękny strzał grającego trenera Sławomira Twardygrosza i piłka trzepocze w siatce gospodarzy. Ostatnie 20 minut

kibice obserwowali już na stojąco – emocje sięgnęły zenitu. Widząc co się dzieje, trener Jacek Góral postanowił wspomóc podopiecznych i wchodzi na boisko. Właśnie on w 80 minucie wykonał rzut rożny, po którym w polu karnym gości powstało ogromne zamieszanie. Najwięcej zimnej krwi zachował Patryk Niewiński, który pewnym strzałem umieścił piłkę w siatce. Mimo rozpaczliwych ataków lidera wynik nie uległ już zmianie i to, w co wierzyli tylko najwięksi optymiści stało się faktem.

Trudno wyróżnić kogokolwiek w drużynie gospodarzy, wszyscy zawodnicy wykazali maksimum ambicji i rozegrali naprawdę wspaniały mecz. Nie dziwi więc rosnąca liczba widzów na meczach Czarnych, gdyż takie mecze ogląda się z przyjemnością.

Kolejny mecz ligowy Czarni rozegrają na wyjeździe w nadchodzącą sobotę ze Zjednoczonymi Trzemeszno. A na kolejny mecz do Wróblewa zapraszamy już w niedzielę 6 kwietnia, na godzinę 15⁰⁰. Przeciwnikiem wróblewskiej drużyny będzie Grom Plewiska.

Niewiarygodne ale prawdziwe !!!

Czarni wyeliminowali Amikę z PP

Czarni Wróblewo – Amica II Wronki 1:1 (0:0) rzuty karne 4:3

BRAMKI:

Tadeusz Łyc (79 min) - 0:1

1:1 - Grzegorz Anioł (84 – karny)

Rzuty karne:

Dariusz Łożyński (Amica) słupek – 0:0

Tomasz Dobek (Czarni) – 1:0

Przemysław Łudziński (Amica) – 1:1

Damian Krzyżaniak (Czarni) – 2:1

Bartosz Konieczny (Amica) – 2:2

Maciej Chojan (Czarni) – 3:2

Przemysław Małecki (Amica) – 3:3

Szymon Andrzejak (Czarni) – 4:3

Marcin Wróblewski (Amica) – broni

Krzysztof Anioł 4:3 koniec !!!

Sędziowali: Z. Lisiecki (główny) i H. Twardosz i K. Babkiewicz (asystenci).

Widzów około 500.

Wielkie piłkarskie święto we Wróblewie. Rekordowa liczba kibiców, znamienici goście. Na meczu obecni byli m.in.: trener Amiki, obecnie Sparty Szamotuły – Marian Kurowski, Prezes Warty Międzychód – Adam Sawala, działacz Lecha Poznań i i przyjaciel Czarnych – Wiesław Oses, kapitan Amiki – Marek Bajor oraz oczywiście kibic nr 1 – sam burmistrz Kazimierz Michalak. Nie zawiodły lokalne gazety – stawily się w komplecie. Nie zawiedli także radni MiG – Jacek Rosada, Andrzej Jabłoński i Henryk Rusinek oraz Członek Zarządu Powiatu Jan Jan-

kowski. Porządek na trybunach zabezpieczali niezawodni strażacy z OSP Wróblewo.

Sam Mecz na pewno przejdzie do historii. Heroiczna walka, niesamowity poziom, sytuacje zmieniające się jak w kalejdoskopie. Początek meczu dla Czarnych – w 6 min strzał Macieja Chojana z rzutu wolnego minimalnie mija słupek z poprzeczką. Od tego momentu przewaga Amiki, Czarni cofnięci, nastawiają się na grę w kontrataku. Do przerwy wynik bezbramkowy, mimo kilku dobrych okazji z obu stron. W przerwie kibiców nurtowało jedno pytanie - jak długo Czarni są w stanie odpierać zaciekle ataki Amiki ?

Druga odsłona nie przynosi zmiany obrazu gry. Amica w natarciu, Czarni groźnie kontratakują. Nadchodzi 79 minuta. Perfekcyjna akcja Amiki i Tadeusz Łyc uzyskuje prowadzenie dla przyjezdnych. Wydaje się, że jest już po meczu. Jednak Czarni po raz kolejny udowadniają, że są drużyną z charakterem i grają do końca. Resztkami sił rzucają się do szaleńczego ataku. W 84 minucie po rzucie różnym i strzale debiutującego w barwach Czarnych Macieja Kaczmarka piłka trafia w rękę jednego z obrońców Amiki. Decyzja sędziego może być tylko jedna – rzut

karny! Do piłki dochodzi Grzegorz Anioł i pewnym strzałem w lewy róg bramki pokonuje Dominika Sobańskiego 1:1. Do końca pozostało 5 minut. Rekordowa publiczność na stojąco ogląda końcówkę spotkania. Wynik nie ulega już jednak zmianie. A zatem mamy rzuty karne! Czarni strzelają bezbłędnie, w Amice nerwy zawodzą Łożyńskiego i Wróblewskiego. Megasensacja staje się faktem. Wielka Amica na kolanach. Czarni zwyciężają po heroicznym boju. Bramkarz Czarnych Krzysztof Anioł bohaterem całego Wróblewa. Ten mecz będzie wspomniany jeszcze długie lata. Czarni odnieśli prawdopodobnie największy sukces w całej, bogatej, 55-letniej historii klubu.

O ocenę meczu poprosiliśmy znakomitego trenera Czesława Michniewicza: "Czarni ustępowali Amice pod względem technicznym ale pokazali niesamowitą ambicję i serce do gry. Przyznam, że imponowali mi walką każdą o piłkę, o każdy skrawek murawy. Biorąc pod uwagę fakt, że grają oni tylko dla własnej przyjemności, jest to coś niesamowitego. Warto inwestować w tę drużynę".

A zatem na koniec powtórzmy jeszcze raz, aby wszyscy uwierzyli – **Czarni Wróblewo wyeliminowali Amicę II Wronki.**

Niewiarygodne ale prawdziwe!

Poznańska A-klasa gr. III

INAUGURACYJNA WYGRANA

Od zdecydowanego zwycięstwa rozpoczęli piłkarze A-klasowej Warty Wartosław rundę rewanżową sezonu 2002/2003. na dobrej płycie boiska obydwa zespoły miały szansę zademonstrowania swoich możliwości. Zdecydowanie więcej ataków było po stronie gospodarzy, którzy w okresie zimowym doznali kilku umocnień personalnych. Nowo pozyskani zawodnicy wymagają jeszcze lepszego zgrania z resztą zespołu. Mają stanowić o większej skuteczności w grze Warty. W sumie wartosławianie na początku rozegrali niezłe spotkanie, choć jeszcze było dużo traconych niepotrzebnie piłek. Bramki dla wartosławian w tym inauguracyjnym pojedynku rundy rewan-

żowej zdobyli: Piotr Łożyński (21 min.), Dariusz Sobański (45,65 min.) - obydwie bramki z rzutów karnych, Tomasz Kalitka (78 min.). Honorowe trafienie dla gości w zamieszaniu podbramkowym w 53 min. spotkania. Wynik mógł być jeszcze wyższy, ale gospodarzom w kilku dogodnych sytuacjach zabrakło precyzji. Po tej kolejce spotkań Warta ma 19 punktów zdobytych i w tabeli gr. III zajmuje nadal piątą lokatę.

30 marca warciarze wyjeżdżają na trudny pojedynek do Tęczy Lulin, która jesienią wygrała w Wartosławiu 2:0. Wartosławianie, w tym składzie osobowym nie zamierzają tanio sprzedać skóry.

L.S. (stały korespondent)

Poznańska klasa A Grupa III

WARTA MIĘDZ- TĘCZA 3:1

WARTA WARTOS.- OPAŁ 4:1

ORZEŁ- GKS KAŻMIERZ 2:4

SOKÓŁ- PAECH KAMIONNA 2:2

RZEMIEŚNIK- KŁOS 2:6

WARTA OBRZYCKO - pauzuje

1. Warta Międzychód 11 25 24:13

2. Kłos Gałowo 11 24 38:10

3. GKS Kaźmierz 11 22 29:13

4. Tęcza Lulin 11 22 24:17

5. Warta Wartosław 11 19 26:15

6. Sokół Duszniki 11 16 25:22

7. Opał Lubasz 11 12 21:26

8. PAECH Kamionna 11 11 18:32

9. Rzemieśnik Kwilcz 11 10 17:42

10. Warta Obrzycko 10 6 15:28

11. Orzeł Łowyn 11 4 9:28

Harmonogram dalszych występów

Warty Wartosław w rundzie wiosennej

30.03.- Tęcza Lulin- Warta Wartosław- godz. 15⁰⁰

06.04.- Warta Wartosław- GKS Kaźmierz- godz. 15⁰⁰

13.04.- PAECH Kamionna- Warta Wartosław- 14⁰⁰

27.04.- Warta Wartosław- Kłos Gałowo- godz. 15⁰⁰

04.05.- Rzemieśnik Kwilcz- Warta Wartosław- 14⁰⁰

11.05.- Warta Wartosław- Sokół Duszniki- godz. 15⁰⁰

18.05.- Orzeł Łowyn- Warta Wartosław- godz. 15⁰⁰

25.05.- Warta Wartosław- Warta Międzychód- 15⁰⁰

01.06.- Warta Wartosław- pauzuje

08.06.- Warta Obrzycko- Warta Wartosław- 14⁰⁰

**NOWOCZESNE
GRZEJNIKI**
ALUMINIOWO - MIEDZIANE
Promocja!
„PROMOTECH”
Brzeźno
ul. Dolna 10
tel. 255 19 83

Gminna Spółdzielnia „SCh” we Wronkach
BAZA MAGAZYNOWA - ul. Mickiewicza 26

czynna: pn. pt. 7⁰⁰ - 16⁰⁰, soboty 8⁰⁰ - 13⁰⁰
tel. 254 06 33, fax: 254 06 92

* STAL - bardzo szeroki asortyment!
- sprowadzamy również na zamówienie
- cięcie na wymiar

* WĘGIEL na raty!

wpłata + 3 raty nieoprocentowane

* MATERIAŁY BUDOWLANE

GRATIS! - transport zakupionych artykułów powyżej 1 tony - na terenie miasta

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Szamotułach ostrzega i informuje, iż wypalanie trawy, słomy, pozostałości na polach jest częstą przyczyną pożarów.

Wiosna jest okresem wzmożonego wypalania suchych pozostałości traw na łąkach, polach i nieużytkach. Proceder ten jest szczególnie uciążliwy dla Jednostek Ratowniczo-Gaśniczych na terenie całej Polski. Duże obciążenie tego typu zdarzeniami powoduje wydatne zmniejszenie mobilności jednostek straży pożarnej. Często zdarza się, że gaszeniem pożarów traw zajmuje się cały stan osobowy będący tego dnia na służbie. Powoduje to zwiększenie czasu dojazdu do innych zdarzeń zagrażających życiu ludzkiemu. Wypalanie traw niesie za sobą szereg niebezpieczeństw m.in. przeniesienie się pożaru na tereny leśne, przerzucenie się pożaru na zabudowania mieszkalne, emisja dymów na drogi i torowiska zwiększa niebezpieczeństwo poruszania się pojazdów mechanicznych, powstania poważnych poparzeń u osób które próbują gasić tego typu pożary, jest poważnym zagrożeniem dla ekosystemu i środowiska naturalnego. Tylko jednego dnia na terenie powiatu szamotulskiego w dniu 18.03.2003r. miały miejsce 3 zdarzenia związane z wypalaniem traw: Gaj Wielki godz. 15.08 spaleni uległo 0,5 ha trawy, zagrożone były bezpośrednio budynki mieszkalne. Kaźmierz godz. 15.08 spaleni uległo 6 ha trawy i trzciny, zagrożone było gospodarstwo Kiączyń oraz zabudowania mieszkalne w Kaźmierzu. Chojno godz. 16.41 spaleni uległo 1,5 ha trawy i ściółki leśnej w drzewostanie 70 letnim. Gdy zauważysz pożar dzwoń pod

telefon 998: podaj dokładnie miejsce zdarzenia, podaj swoje dane personalne, podaj numer telefonu z którego dzwoni, określ czy istnieje zagrożenie przerzucenia się pożaru na tereny leśne, czy pożar zagraża budynkom mieszkalnym, czy dym nie ogranicza widoczności na drogach itp., podaj, o ile jest to możliwe, dokładny sposób dojazdu do miejsca zdarzenia.

WYPALARNIA

BRAMY
GARAŻOWE,
PRZEMYSŁOWE,
OGRODZENIOWE
WIŚNIEWSKI
* uchyłne (od 649 zł)
* segmentowe - 4 cm (od 1990 zł)
* rolowane (od 2050 zł)
* ogrodzeniowe (od 990 zł) + VAT
i kompletne systemy ogrodzeniowe
OKNA PCV
profil - **aluplast**
okucia - ROTO;
szyby - K 1,1 Np. okno 1465x1435
BIURO HANDLOWE (RUIR) - 523 zł brutto
Lubasz tel./fax: (067) 255 61 17
ul. B. Chrobrego 15 0 608 411 263

studio dekoral
Elżbieta i Jerzy Bajonowie polecają:
raty bez żyrantów • **PLYTY GIPSOWE i PROFILE**
w cenach konkurencyjnych
• FARBY & KLEJE
• TAPETY & KASETONY
• OKNA PCV (montaż, gwarancja)
• PŁYTKI CERAMICZNE
KOMPUTEROWA MIESZALNIA FARB!
Wronki, ul. Dworcowa 2 (przy dworcu PKP)
pn - pt: od 8.00 do 17.30
w soboty: 8.00-13.30
Tel./fax: 254 94 76
Płatność kartami bankowymi
DOGODNY DOJAZD I PARKING

ZANIM PODPALISZ - POMYŚL !!!
☎ 998
USTAWA z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody Art. 50
"Kto wypala roślinność na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych, ścieżkach kolejowych, w strefie oszarzeń lub traw podlega karze aresztu lub grzywny"
<http://lopkrzyz.eko.org.pl>
Logo: 998
Logo: Atlas

Sklep Firmowy
KOZIEGŁOWY
we WRONKACH, RYNEK 10

TEL.: 254 36 58

WPROWADZA DODATKOWO
SPRZEDAŻ HURTOWĄ!

* drobiu firmowego * wyrobów firmowych
* wyrobów „FARMUTIL H.S.

w Szamotułach - ul. Dworcowa 15

Zamówienia telefoniczne: (0-61) 29 22 496

tel. kom.: 0-609 837 155

Polecamy bogaty asortyment wyrobów

SKŁAD DRZEWNY

Wronki, Szklarnia

poleca:

- * więźbę dachową
- * tarcicę

tel.: tartak (095) 762 45 53

tel.: skład 0 691 178 673

Oddam w najem

lokal (na piętrze), Wronki - Rynek

(na gabinety lekarskie, biura
rachunkowe, podatkowe itp.)

o powierzchni 50 - 80 m²

tel.: 0 603 467 406

(0-61) 29 61563 wieczorem

SAMOCHODOWE INSTALACJE GAZOWE

**MONTAŻ
i SERWIS**

Szamotuły, ul. 3 Maja 4

tel.: (0 61) 29 21 611

kom.: 0609 078 993

www.autogaz.cil.pl

Raty

PPHU KAKABA

poleca:

- * wszystkie systemy
dociepleń i izolacji
  - * materiały na posadzki
  - * siporeks, cegły, cement itp.
  - * folie, płyty GK i akcesoria
- z dostawą na miejsce

**NOWE,
JESZCZE NIŻSZE CENY
-SPRAWDŹ!**

Ćmachowo 46

Tel.: 0602 752 342;

604 640 369

Tel./fax: (067) 254 40 95

Serdecznie zapraszamy

K O M I N K I

WKŁADY KOMINKOWE

Rozprowadzanie ciepłego powietrza

Bartłomiej Foremski

Szamotuły, ul. Wiosny Ludów 11

tel.: 061/ 292 22 40, 0 602 444 974

Angielski - 15 zł./lekcja 0 501 467 418

Kredyty różne 0 604 518 946

Usługi ogólnobudowlane, wykonanie,
naprawa, malowanie elewacji budyn-
ków. Długoletnie doświadczenie, so-
lidność i ceny konkurencyjne
tel.: (0-67) 2541-110, 605 150 349

„KANTOR” ul. Poznańska 47 zapra-
sza !!! Przy większych transakcjach
negocjowanie cen. 254 37 65

Kredyty Lukas 0 801 330 011

Nauka gry na gitarze. 0 691 947 669

KARCHER - USŁUGI

TEL.: 605 246 786, 605 286 376

Przyjmę ucznia w zawodzie
sprzedawca stolarz. 2541-172
ul. Sierakowska 35

Sprzedam samochód FIAT 126p,
rok prod. 1987, tel. 602 123 629

Sprzedam funkcjonującą pizzerię (na
telefon) we Wronkach! 693 522 485

Sprzedam kawalerkę 29,5 m²
w bloku, IV piętro. Tel. 254 31 70

Sprzedam ziemię nad jeziorem
Pożarowskim przy lesie. 254 72 07

Poszukuję do wynajęcia mieszkanie
jednopokojowe, tel. 603 786 471

Zgubiono panel radiowy ALPINE
7856R CDM. Uczciwego znalazcę
proszę o kontakt tel. 254 09 46.
NAGRODA!

Krzewy ozdobne z gruntu i doniczko-
we. Niskie ceny. Stróżki 61A.
254 24 34; 0 602 737 765

Sprzedam garaż os. Borek. 254 92 53

Poszukuję pilnie mieszkania do
wynajęcia. 602 506 680, 254 28 92

Kupię ziemniaki jadalne,
(067) 254 71 16

Sprzedam działkę budowlaną (665m²)
w centrum Wronek. 602 456 905

Poszukuję osoby do obsługi budki
gastronomicznej - wymagane umiejęt-
ności kucharskie, dyspozycyjność, ko-
munikatywność. 0 505 084 034

BIURO OGŁOSZEŃ PRASOWYCH

Wronki, Pl. Wolności 9

tel./fax: 254 16 16

e-mail: pab.wronki@et.pl

Ogłoszenia

DROBNE

60 gr / słowo + VAT

RAMKOWE

26 zł / modul + VAT

Klasztor po wojnie (1945-1950)

ZAMIAST WSTĘPU

Nikt już dziś nie pamięta, czy był to jeden z ostatnich dni stycznia czy pierwszych dni lutego. W mieście rozeszła się wieść, że kościół klasztorny jest już otwarty i ma się odbyć pierwsze nabożeństwo. Mama wybrała się tam z bratem i ze mną. Zajęliśmy miejsca w środku prawego rzędu ławek. Stąd pamiętam tylko lewą część kościoła

Z tego pierwszego pobytu pozostał mi tylko w pamięci prócz przejmującego zimna ciąg zdziwień innością miejsca: dziwna szafa, dziwny ubiór pani, którą dotąd znam z ulicy Kościelnej, jak codziennie wracała z pracy w mączkarni i nosiła turban podobny do maminygo, dziwny balkon, z którego pan w czarnym ubraniu mówił do siedzących w ławkach, surowa postać z przerażającą czaszką u nogi przy wejściu do kościoła i długowłose dziewczyny siedzące wysoko pod sufitem. Z czasem miały się te pierwsze wrażenia zracjonalizować: św. Franciszek był z kamienia, a anioły na zwieńczeniu ołtarza drewniane. Pani krzątająca się przy szafie zakrywającej drzwi do zakrystii to siostra Józefata, która krótko potem otworzyła ochronkę w organistówce. Dziwny balkon to ambona, z której kleryk Krzewina informował, że rozpoczęcie nabożeństwa się opóźni, bo ks. kapelan ma kłopoty z dojazdem do Wroniek.

Po informacji kleryka mama bojąc się o nasze zdrowie, postanowiła wrócić do domu. Nie byliśmy więc na pierwszym nabożeństwie i o ile dobrze pamiętam, tego dnia się ono nie odbyło, gdyż ks. Piotr Stróżyński nie zdołał dotrzeć wtedy z Szamotuł.

KONIEC OKUPACJI

25 stycznia rano zbliżający się szosą czarnkowską do Wroniek oddział radziecki został ostrzelany z budynku klasztornego przez niemieckiego snajpera. W odpowiedzi Rosjanie ostrzelali klasztor i kościół pociskami czołgowymi, które uszkodziły dachy, mur klasztoru na wysokości II piętra oraz okna w klasztorze i kościele. Opuszczony i nie pilnowany klasztor wraz z budynkiem gospodarczym zamienionym na magazyn stały się w następnych dniach celem wypraw okolicznych szabrowników. Czego nie zdążyli wynieść złodzieje, zarekwirował zarząd Czerwonego Krzyża, nie zostawiając w klasztorze prawie nic z bielizny pościelowej, koców i mebli poniemieckich, choć według rozporządzenia Rządu Tymczasowego wszystko, co okupant skonfiskował, winno bez wyjątku, łącz-

nie z tym co pozostawił, wrócić do właściciela. Kościół natomiast już w kilka dni po wyzwoleniu zaczęła zabezpieczać grupa stolarzy nie wiadomo dziś z czyjzego polecenia, ale na pewno jeszcze przed przybyciem któregośkolwiek z księży. Prace trwały około tygodnia. Grupą kierował Jan Wesolek. Przy wstawianiu sklejkowych płyt w okna kościoła pracowali: Jan Bilski, Jan Józwiak, Franciszek Hoffmann, Mieczysław Paciorkowski i Feliks Paschke. Możliwe, że stolarze pracowali w kościele z polecenia władz miejskich, pod których zarządem był klasztor do czasu przybycia zakonników.

Prace nad usuwaniem szkód na kościele i klasztorze rozpoczął ks. Stróżyński, tymczasowy administrator parafii, który ulokował się tutaj do czasu uporządkowania fary, zamienionej po zamknięciu w 1941 r. na magazyn wojskowy. Przez pierwsze miesiące 1945 r. klasztorna świątynia pełniła funkcje kościoła parafialnego. Trwało to do Niedzieli Palmowej, kiedy nastąpiło uroczyste otwarcie i poświęcenie kościoła parafialnego.

WRACAJĄ FRANCISZKANIE

Pierwsi franciszkanie pojawiają się we Wronkach w marcu. Działając z polecenia wikariusza generalnego Prowincji, mają zorientować się w sytuacji klasztoru. Najpierw wizytuje o. Julian Lewandowicz, po nim na krótko pojawia się o. Romuald Warzecha, który ściera do Wroniek przebywającego u rodziny w Szamotułach br. Sebastiana Sławskiego, a sam udaje się na Śląsk, by zdać relację o. Bernardynowi Grzysce. Klasztor wroniecki jest pierwszym domem franciszkańskim przejętym po wojnie przez Zakon.

Brat Sebastian mieszka sam w opuszczonym i ograbionym klasztorze, w którym brakuje wszystkiego. W pokojach

pozostały jedynie żelazne łóżka wojskowe, materace, puste szafy, stoły i krzesła. Stołuje się w mieście u dobrodziejów, czasem u siostr służebniczek, czasem u ks. Stróżyńskiego.

W Wielkim Poście zjawia się o. Innocenty, ostatni sprzed wojny przełożony klasztoru, który na początku okupacji zabezpieczał majątek klasztorny. Wiedząc o tym, że jeden z kleryków wskazał hitlerowcom miejsca ukrycia zakonnego mienia, nie miał wielkiej nadziei na znalezienie argentariów, kiedy wraz z aptekarzem Strczyńskim udał się pod kościół, gdzie na początku okupacji zakopali skrzynię z naczyniami kościelnymi. To co tam ujrzeli, odebrało im resztę nadziei. Sklepy pod kaplicami i transeptem były przebudowane na schron przeciwlotniczy, byli więc pewni, że w czasie prac adaptacyjnych hitlerowcy znaleźli monstrancję i kielichy. Mimo to zaczęli kopać i znaleźli 20 cm od niemieckiego wykopu nietkniętą skrzynię, a w niej nieuszkodzone, dobrze zakonserwowane naczynia liturgiczne. O. Innocenty uważał to za cud. Kiedy na Wielkanoc 1945 r. po raz pierwszy eksponował uratowaną monstrancję, wierni w kościele płakali z radości.

Pracy duszpasterskiej było bardzo wiele.

O. Innocenty wraz z ks. Stróżyńskim byli jedynymi kapłanami w okolicy, jeździli więc z posługą do sąsiednich parafii, między innymi do Ostroroga i Obrzycka. Nie hamowało to ich starań o szybkie ukończenie remontu obiektów kościelnych.

Gwardian przystąpił niezwłocznie do usuwania wojennych szkód w klasztorze i kościele. Naprawiono dachy, zamurowano wyrwy po sowieckich pociskach, umeblowano pomieszczenia zajmowane przez zakonników meblami zmagazynowanymi przez Niemców w budynkach gospodarczych klasztoru. Z pomocą ministrantów sprowadzono książki klasztorne przeznaczone przez Niemców na makulaturę i zmagazynowane w składzie złomu na posesji Michalaków przy ul. Jadwigi (Kościuszki). Książki miały zdarte oprawy skórzane. Br. Sebastian i br. Adiut, który przybył w kwietniu do Wroniek, rozebrali stojący w ogrodzie niemiecki barak. Gwardian musiał się potem z tego tłumaczyć władzom miejskim, które niesłusznie uważały, że nie miał prawa rozbierać baraku, bo była to własność miasta. Poszczególne jego części o. Romuald rozdysponował później zgłaszającym się mieszkańcom

c.d.n.

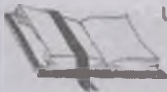
BIBLIOTEKA Publiczna

ul. Szkolna 2, tel.: 254 06 17

czynna:

pn. - pt. w godz.: 10.00 - 18.00

wtorki w godz. 10.00 - 14.00

MUZEUW REGIONALNE

ul. Szkolna 2, tel.: 254 01 33

czynne:

poniedziałek - nieczynne

wtorek - 10.00 - 14.00

środa - 14.00 - 18.00

czwartek - 10.00 - 14.00

piątek - 14.00 - 18.00

sobota - 10.00 - 14.00

wystawa czasowa: do 30 marca „Haftem malowane”

obrazy wyszywane przez panią Annę Ostrowską z Wroniek

INFORMACJE

DYŻURY APTEK

POD ORŁEM, Rynek 6, tel. 254 01 34
SŁONECZNA, ul. Partyzantów, tel. 254 35 67
PHARMACON II, os. Borek, tel. 254 93 79

29 marca - sobota

Pod Orłem 8.00 - 13.00

30 marca - niedziela

Pharmacon II 10.00 - 12.00

Orzeszkowo koło Kwilcza

PRODUKCJA

- SPRZEDAŻ

- więźba dachowa,
- tarcica obrzynana i nieobrzynana,
- deska podłogowa,
- elementy architektury ogrodowej (sztachety, słupki, płoty, pergole, itp.)
- palisada

Ceny od 499 zł*
za m³

*zawieszona + WK

tel./fax: (0-61) 2915248 tel. (0-61) 2915021

Firma zakupi płyty drogowe

Już Wielki Post, jednak pozwolę sobie przypomnieć, że nie tak dawno świętowano Dzień Kobiet.

Fotografia u góry przedstawia Dzień Kobiet w KGW w Nowej Wsi, u dołu Dzień Kobiet KGW w Samoleżu.

Na zdjęciu od lewej siedzą niedawne jubilatki - Anna Kubiak (80 lat), Tekla Jessa (81 lat)

wronieckie sprawy

tel. (067) 254 01 36

fax: (067) 254 16 16

e - mail:

wronieckie @ priv5.onet.pl

zenek99@go2.pl

WYDAWCA: Towarzystwo Miłośników Ziemi Wronieckiej, 64-510 Wronki ul. Szkolna 2. tel.: 254 01 36

Redaktor naczelna: Grażyna Kaźmierczak; tel.: 0-501 467 452 lub (254 01 36)

Druk: Zakład Graficzny STS - Czarnków

Ogłoszenia i reklamy: Agencja Wydawnicza - Reklamowa Wronki, Pl. Wolności 9. Tel./fax: (67) 254 16 16

pn. - pt. w godz. 9.00 - 17.00, sob 9.00 - 13.00

Zarząd TMZW zastrzega sobie prawo decydowania o publikowaniu otrzymanych materiałów, dokonywania skrótów, zmiany tytułów i adrejtacji. Za treść ogłoszeń wydawca nie odpowiada. Anonimów nie drukujemy!

Adres korespondencyjny redakcji - siedziba TMZW w budynku muzeum: 64-510 Wronki, ul. Szkolna 2

Numer zamknięto: 25.03.2003r.

„Wygasa gwiazda”

Kino nasze, jak na ironię, nazywa się „Gwiazda”. Gwiazdą było, oj było! Oblegane i zawsze otwarte. A dziś jest gwiazdą mocno wyblakłą, gwiazdą gasnącą. Obiekt znajdujący się w centrum miasta pod pięknym złotym dębem niepokoi, szpeci, po prostu straszy. Wstydzi się pewnie stary dąb, który już niejedno widział i wstydzę się ja jako mieszkankę tego miasta. Czy wstydzi się jeszcze ktoś?! Wątpię.

Niegdyś obiekt ten należał do jednych z najpiękniejszych i najnowocześniejszych w Wielkopolsce. Otwarty siedem dni w tygodniu, cudownie spełniał swoją rolę. Niedzielne poranki filmowe dla całej rodziny, seanse o 16.00, 18.00, 20.00. Plakaty, afisze, czytelne programy. Obecnie budynek sypie się, rozpada i chyba sam Pan Bóg nie wie o co chodzi.

Kino we Wronkach mamy, ale niestety tylko z nazwy. Budynek jest zamknięty na cztery spusty. Plakaty, które można zobaczyć przez brudne szyby (do brudu jeszcze wrócić) są albo nieczytelne albo po prostu nieaktualne. Regularnie odbywających się seansów, czy imprez nie ma.

Przechodząc tamtędy kilkakrotnie, zauważyłem światło wewnątrz kina, pomyślałem, wejdę, zobaczę, dowiem się. Pomyłka. Zdziwiłem się, bo w kinie ktoś przecież był, słychać było śmiechy, roz-

mowy ale drzwi były zamknięte od środka. Co się tam działo? Trudno powiedzieć, może prywatne spotkania? Mówię prywatne, bo odnoszę wrażenie, że ktoś traktuje ten obiekt jako swoją własność. Kolejny raz wrócić do wywiadu w „Gazecie Szamotulskiej” z naszym „GURU” od kultury. W wywiadzie czytam, jak zwykle, o pieniądzach. Że potrzeba ich bardzo dużo, o tym, że kino od 14-stu lat jest nierentowne i na pewno nie znajdzie się prywatny inwestor. Dlaczego miasto utrzymuje ten obiekt (samo ogrzewanie kina kosztuje rocznie grube tysiące)? Dlaczego tak bardzo boimy się oddać kino w ręce prywatne? Może właśnie trzeba rozzejrzeć się za prywatnym inwestorem. Może znajdzie się ktoś, kto uratuje to, co jeszcze zostało, podniesie ten obiekt z upadku. Pomysłów na zagospodarowanie tego budynku sam miałbym kilka, ale to nie mnie miasto płaci za pomysły. Jeszcze sprawa brudu, bo „Gwiazda” ma go naprawdę dużo. O ile wiem są etaty sprzątaczek, jeden czy nawet dwa, i to etaty obsadzone. Opowiem Państwu historię, która mnie oburza. W ubiegłym roku miał występy w naszym kinie Pan Bogdan Smoleń, osoba znana, lubiana i popularna. Chciał, taki miał widać scenariusz, zrobić przysiad, czy też upaść na podłogę i dotknąć rękoma sceny. Zdziwił się bardzo, bo na podłodze było tak brudno, że nie wytrzymał i głośno, publicznie skrytykował kierownictwo kina. I jeszcze jeden przykład. W lutym tego roku odwiedził nas dość znany zespół Roma. Występ umówiony na konkretną godzinę, ludzie i zespół czekają na dworze (- 9 stopni Celsjusza) a kino zamknięte! Ktoś widocznie zapomniał, czy zasnął. W koń-

cu wśród gości znalazł się ktoś, kto zadzwonił gdzie trzeba i kino – „Melpomena Wronek” – otworzyło swe podwoje. Ten brak odpowiedzialności i brak szacunku dla ludzi można określić tylko jednym słowem – skandal! Zadrwiono z widzów i zaproszonego zespołu. Ale to jeszcze nie wszystko. Musielibyście Państwo zobaczyć, jak te piękne artystki w cudownych cygańskich strojach wyglądały po występie! Do wysokości kolan były dosłownie czarne, czarne od brudu znajdującego się na scenie. Opinia o nas pójdzie w świat. Wstydz się i skandal!

Pytam, co w takim razie robią ludzie odpowiedzialni za zaistniały stan rzeczy? Pewnie siedzą w fotelu przy biurku ozdobionym komputerem i nie robią nic.

Drogie władze, wydaje mi się, że ktoś wielu rzeczy nie zauważa, lub nie chce ich zauważać i zupełnie nikogo i niczego się nie boi. A powinien?

Nasza „Gwiazda” choć nieczynna
Śmiesz, bawi i oburza,
Sama nie jest temu winna,
Że jest stara, brudna, duża.

Kino za darmo mamy z kina
Może już dość obojętności?
Czyją to jest wielką winą,
Trwać przez lata w tej bierności?!

Ten CYRK w naszym kinie,
Mam nadzieję szybko minie!

TETRYK

(dane do wiadomości redakcji)

Wymieniamy dokumenty!!!

PASZPORT

1/ Dokumenty potrzebne do złożenia podania na paszport (osoby pełnoletnie)

- 3 aktualne zdjęcia paszportowe, lewy profil
- znaczek opłaty skarbowej za 5,- zł
- odcinek opłaty paszportowej
- dowód osobisty
- poprzedni paszport

2/ Dzieci niepełnoletnie

- rodzice z dowodami osobistymi wyrażają zgodę na wydanie paszportu dziecku

Załączamy do podania:

- pesel dziecka
- akt urodzenia dziecka [skrótowy lub zupełny]
- paszporty rodziców w celu anulowania wpisów dzieci
- 2 zdjęcia paszportowe, lewy profil

W przypadku śmierci jednego z rodziców należy załączyć

- akt urodzenia dziecka
- akt zgonu rodzica

Rodziny zastępcze i opiekunowie prawni składają podania na podstawie zgody sądu na wydanie paszportu.

Opłaty:

- 1/ Bezpłatnie – dzieci do 16 roku życia
- 2/ 50,-zł.: uczniowie, studenci, emeryci, - konieczny dokument uprawniający do zniżki - do wglądu

3/ 100,-zł. Pozostali

4/ 300,- lub 400,- w razie utraty lub zniszczenia [oczekiwanie ok. 2 m-cy]

Godziny urzędowania :

Biuro paszportowe - Starostwo Powiatowe ul. Wojska Polskiego 4 Szamotuły
Pn. 9⁰⁰ - 16⁰⁰, Wt.- Pt. 9⁰⁰-14⁰⁰ Tel. 0 - 61 292 30 85

Zgłoszenia utrat, zniszczeń, zastrzeżenia zgłaszamy w Poznaniu ul. Pl. Wolności 17

tel. 841-39-31 Pn. 12⁰⁰-18⁰⁰, Wt., Sr., Pt., 9⁰⁰-15⁰⁰, Cz., 12⁰⁰-15⁰⁰

Dane zebrał
Jan Kwaśny

Dni Kultury Chrześcijańskiej we Wronkach

Chór UAM z Poznania

Chór z Szamotuł

W przerwach śpiewano poezję Stachury

Pogodny nastrój wprowadził pan Wojciech Piechota

Często odwoływał się Jerzy Grupiński do swego ukochanego miasta - Wronek

Matce - Joannie Grupińskiej - dedykował autor swój wieczór

Przez ponad tydzień we Wronkach odbywały się, jak co roku, Dni Kultury Chrześcijańskiej. W ubiegłym tygodniu prezentowaliśmy część imprez, dziś kolejne. Niestety nie we wszystkich mogliśmy wziąć udział z różnych przyczyn.

Niewątpliwą atrakcją był niedzielny występ chóru UAM z Poznania (chór gościł już po raz drugi we Wronkach). Tego dnia w czasie mszy wystąpił także chór z Szamotuł. W sobotni wieczór koneserzy poezji mieli okazję spotkać się z Jerzym Grupińskim, poetą, wronczaninem z urodzenia. Oprócz Niego wystąpił także Wojciech Piechota, który wiersze pana Jerzego przybliżył nam w sposób dla Niego typowo uroczy i ciepły.

Autor podpisywał swój tomik poezji

WOLONTARIUSZE W MUZEUM

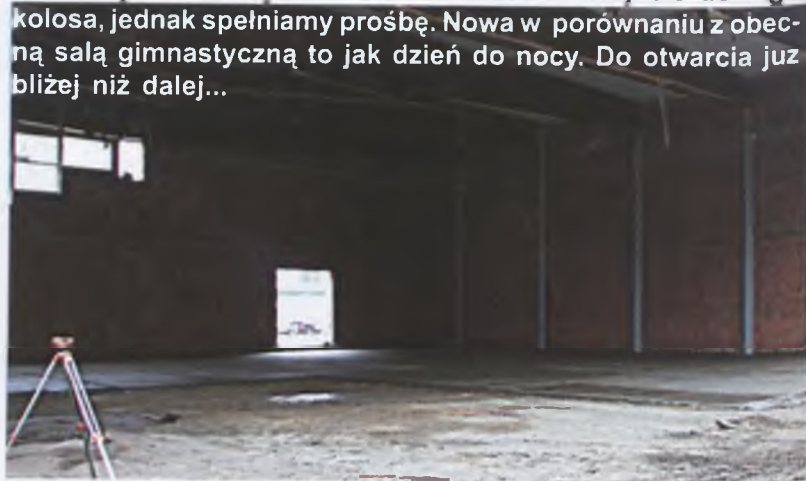
Już drugi tydzień trwają dyżury redakcyjne członków TMZW w siedzibie wydawcy. Odpowiedzialną za owe dyżury jest niezłomna pani Ela Kurczewska. Dzielnie pomagają Jej Ryszard Stoebe oraz Zosia i Grażynka Jenciak. Na następne dyżury zgłosiły się kolejne osoby. Tak się składa, że żadna z wymienionych osób nie potrafi siedzieć beczynnie, postanowiliśmy więc zapalać pomocników wykorzystać w muzeum. Porządkujemy wycinki prasowe z gazet lokalnych dotyczących tematycznie Wronek. Jest to niezastąpiona, niestety, do tej pory pomoc naukowa dla uczniów wszystkich szczebli szkół wronieckich. Nie ma zwartego wydawnictwa na temat zasłużonych wronczan, pomników pamięci w gminie, zabytków, organizacji oraz innych. I dopóki we wronieckiej kasie nie znajdą się pieniądze na owe wydawnictwa - nie będzie ich jeszcze długo... Nie wszystko idzie stworzyć społecznie, niestety...

G.K.

Hala sportowa

Ostatnio pisaliśmy o nowopowstającej hali sportowej przy wronieckim gimnazjum na Polnej. I rozdzwoniły się telefony z prośbą o pokazanie jej wewnątrz. Niestety, żadne zdjęcia nie oddadzą wrażenia jakie robi na człowieku wejście do tego kolosa, jednak spełniamy prośbę. Nowa w porównaniu z obecną salą gimnastyczną to jak dzień do nocy. Do otwarcia już bliżej niż dalej...

ZEBRANIE NA ZAMOŚCIU

Zebranie radnych z mieszkańcami Zamościa było, jak się okazało, bardzo potrzebne. To właśnie tutaj padł pomysł stworzenia Rady Osiedla, na wzór Rad Sołeckich na wsiach. Ludzie w mieście są anonimowi i właściwie nie są zorganizowani w żadnej społeczności. Powołanie rad z pewnością zbliżyłoby mieszkańców dzielnic Wroniek do siebie. O spotkaniu wewnątrz numeru.

fot.: Jan Kwaśny

Wroniecka ekipa

AMICA CUP

O ZŁOTĄ WRONKĘ prezesa Wojciecha Kaszyńskiego walczyć będą od 15 kwietnia 24 drużyny dziesięciolatków z Wielkopolski. Właśnie rozlosowano kolejność poszczególnych meczów. G.K.

Wstydlive miejsca

Z pewnością każde miasto ma miejsce, którego się wstydzi. Jednak ostatnio słuchając głosów ludzi dzwoniących do gazety i oglądając Wronki krytycznym okiem stwierdzam, że my tych miejsc mamy znacznie więcej niż inni. Oto dwa, w centrum miasta, obok których przechodzą codziennie tysiące ludzi... A wiem, że zagospodarowanie tych miejsc było już w palnie zadań lat ubiegłych. Dlaczego tak się nie stało?

fot. I. Vowie

Główna ulica Wroniek - Poznańska - przed kinem

Pseudo parking, a miał być prawdziwy. O tyłach kina lepiej nie mówić

Beznadziejny trawnik, skwer, walący się murek

ul. Mickiewicza/Chrobrego - szambo miało być obsadzone roślinnością. Obecnie nie dać, że po prostu śmierdzi. to jeszcze ohydnie wygląda